

Bruxelles, den 17. oktober 2019
(OR. en)

13217/19

FREMP 148	DATAPROTECT 241
JAI 1075	DIGIT 155
EJUSTICE 130	EDUC 411
DROIPEN 165	EMCO 5
COHOM 118	EMPL 513
ANTIDISCRIM 40	GENDER 45
ASILE 40	JEUN 108
ASIM 119	JUSTCIV 184
COPEN 398	MIGR 173
COSI 209	SOC 677
COTER 137	VISA 219
CT 99	DEVGEN 192
DAPIX 299	SUSTDEV 142

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
dato:	7. oktober 2019
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	12357/19
Vedr.:	Rådets konklusioner om chartret om grundlæggende rettigheder efter ti år: status og det fremtidige arbejde

På samlingen den 7. oktober 2019 vedtog Rådet teksten til ovennævnte konklusioner, jf. bilaget til denne note.

**Rådets konklusioner om chartret om grundlæggende rettigheder efter ti år:
status og det fremtidige arbejde**

INDLEDNING

1. Rådet minder om, at Den Europæiske Union er en union baseret på fælles værdier som sikret i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union på grundlag af respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal. Disse fælles værdier, som ligger til grund for vores demokratiske og sociale modeller, er grundlaget for frihed, sikkerhed og velstand i Europa. Retsstatsprincippet spiller en afgørende rolle i alle vores demokratier og er en hovedgarant for, at disse værdier beskyttes godt. Det skal overholdes fuldt ud af alle medlemsstaterne og EU¹.

¹ En ny strategisk dagsorden 2019-2024, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 20. juni 2019.

2. Rådet glæder sig over 10-året for, at EU's charter om grundlæggende rettigheder blev juridisk bindende for EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer og for medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten. Rådet understreger, at chartret har samme juridiske værdi som Den Europæiske Unions traktater. Rådet anerkender, at chartret er et af de mest moderne og omfattende juridisk bindende instrumenter for grundlæggende rettigheder.
3. Rådet ser positivt på Kommissionens 2018-beretning om anvendelsen af chartret² og rapporten om grundlæggende rettigheder for 2019³ fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (Agenturet for Grundlæggende Rettigheder). Som fremgår af beretningen fra Kommissionen og rapporten fra Agenturet for Grundlæggende Rettigheder, er der fortsat udfordringer i forbindelse med bekæmpelse af forskelsbehandling. Rådet gentager derfor sit tilsagn om at træffe foranstaltninger til bekæmpelse af enhver form for forskelsbehandling, jf. chartrets artikel 21, stk. 1. Rådet ser med tilfredshed på de nye initiativer, som blev iværksat i 2018 for at fremme rettighederne i chartret, og understreger, at dette arbejde skal videreføres med et stærkt engagement for at fremme og beskytte de grundlæggende rettigheder og sikre, at chartret udnyttes fuldt ud.

² 10064/19.

³ 10116/19.

4. Rådet understreger betydningen af Den Europæiske Unions Domstols retspraksis i forbindelse med fortolkningen og anvendelsen af chartret og anerkender de nationale domstoles voksende rolle med hensyn til at sikre chartrets effektive virkning.
5. Rådet bekræfter sin tilslutning til EU's tiltrædelse af den europæiske menneskerettighedskonvention som fastsat i artikel 6, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union. Rådet anerkender, at formålet med tiltrædelsen er at styrke Unionens fælles værdier, yderligere øge EU-rettens effektive virkning og forbedre sammenhængen i forbindelse med beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder i Europa.
6. De grundlæggende rettigheder kan kun realiseres i borgernes liv i et demokratisk samfund, der er baseret på retsstatsprincippet, og hvor retsvæsenets uafhængighed er en væsentlig byggesten. Rådet glæder sig derfor over konferencen "Hvordan sikrer vi vores samfunds modstandsdygtighed i et ændret europæisk landskab – vekselvirkningen mellem demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder" ("How to ensure the resilience of our societies in a changing European landscape – The interaction between democracy, the rule of law and fundamental rights"), som det finske formandskab afholdt den 10.-11. september i Helsingfors, og som konkluderede, at disse normer og værdier hænger uadskilleligt sammen og forstærker hinanden gensidigt.
7. Rådet ser positivt på de konferencer vedrørende chartret, som Rådets formandskaber har afholdt, og imødeser den kommende konference om "Realisering af EU's charter om grundlæggende rettigheder for alle: 10-året for, at chartret blev juridisk bindende" ("Making the EU Charter of Fundamental Rights a reality for all: 10th anniversary of the Charter becoming legally binding"), som Kommissionen, det finske formandskab og Agenturet for Grundlæggende Rettigheder afholdt den 12. november 2019. Konferencen vil være en passende lejlighed til at overveje, hvordan man kan fremme anvendelsen af og kendskabet til chartret blandt alle aktører i chartrets håndhævelseskæde, så det kan få fuld effektiv virkning i menneskers liv.

8. Rådet minder om sine konklusioner⁴, der blev vedtaget den 9. april 2019 med titlen "På vej mod en stadig mere bæredygtig Union i 2030". Rådet understreger, at realiseringen af de grundlæggende rettigheder, herunder sikre overholdelsen af de grundlæggende rettigheder, der er fastsat i chartret, er en forudsætning for, at målene for bæredygtig udvikling og tilsagnet om, at ingen må lades i stikken, kan opfyldes.

ANVENDELSE AF CHARTRET OM GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER: STATUS OG DET FREMTIDIGE ARBEJDE

9. Rådet opfordrer følgende interessenter til at bidrage til gennemførelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder inden for deres respektive kompetenceområder og ved at sikre, at der er tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til rådighed til dette formål:

⁴ Konklusioner fra Rådet for Den Europæiske Union, "På vej mod en stadig mere bæredygtig Union i 2030", af 9. april 2019 (8286/19).

Rådet og medlemsstaterne

10. Rådet bekræfter på ny sit tilsagn om at tage hensyn til retningslinjerne for anvendelsen af chartret, herunder retningslinjerne vedrørende de metodemæssige skridt, der skal tages for at kontrollere foreneligheden med de grundlæggende rettigheder i Rådets forberedende organer⁵, og erklærer sig rede til at undersøge, hvordan disse retningslinjer kan udnyttes mere effektivt i Rådets forberedende organer, herunder gennem uddannelsesaktiviteter.
11. Rådet minder om udtalelse 4/2018⁶ fra Agenturet for Grundlæggende Rettigheder om "Udfordringerne og mulighederne ved gennemførelse af chartret" ("Challenges and opportunities for the implementation of the Charter"), navnlig udtalelse nr. 8, hvori det anbefales, at der iværksættes en årlig "udveksling om chartret" i Rådets Gruppe vedrørende Grundlæggende Rettigheder, Borgerlige Rettigheder og Fri Bevægelighed for Personer (FREMP). Rådet noterer sig også Europa-Parlamentets beslutning⁷ om gennemførelsen af chartret inden for EU's institutionelle rammer, der blev vedtaget den 12. februar 2019, og navnlig Parlamentets opfordring til medlemsstaterne om regelmæssigt at udveksle oplysninger og erfaringer om anvendelsen, gennemførelsen og overvågningen af chartret.

⁵ Retningslinjer fra Rådet for Den Europæiske Union vedrørende de metodemæssige skridt, der skal tages for at kontrollere foreneligheden med de grundlæggende rettigheder i Rådets forberedende organer, 20. januar 2015 (5377/15).

⁶ Findes på https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-opinion-04-2018_charter-implementation.pdf

⁷ Europa-Parlamentets beslutning om gennemførelsen af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder inden for EU's institutionelle rammer, 12. februar 2019 (P8_TA (2019) 0079).

12. Rådet anerkender, at det er nyttigt at have en udveksling af god praksis med hensyn til gennemførelsen af chartret på nationalt plan og medlemsstaterne imellem og tematiske drøftelser om chartret. Rådet minder om den udveksling af synspunkter, der fandt sted i FREMP om dette emne under det finske formandskab, og forpligter sig til at fortsætte denne dialog på årlig basis.
13. Rådet noterer sig med bekymring resultaterne af en nylig Eurobarometerundersøgelse om borgernes kendskab til chartret⁸, der viser, at kendskabet til chartret fortsat er lavt. Det noterer sig også, at rapporten om grundlæggende rettigheder for 2019 fra Agenturet for Grundlæggende Rettigheder påpeger, at der mangler nationale politikker, der fremmer kendskabet til og gennemførelsen af chartret.
14. Rådet opfordrer medlemsstaterne til at styrke deres oplysnings- og uddannelsesaktiviteter vedrørende chartret, herunder for politiske beslutningstagere, embedsmænd og aktører inden for retsvæsenet samt nationale menneskerettighedsinstitutioner, civilsamfundsorganisationer og andre menneskerettighedsforkæmpere. Rådet opfordrer desuden medlemsstaterne til at gøre retsvæsenet opmærksom på chartret og anbefaler, at det overvejes, hvordan der kan udvikles og gennemføres retningslinjer og uddannelsesprogrammer vedrørende chartret. Rådet understreger også betydningen af, at offentligheden gives adgang til oplysninger om de rettigheder, der er fastsat i chartret, for at fremme borgernes ejerskab af chartret.

⁸ Særnummer Eurobarometer 487b om "Kendskabet til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder" ("Awareness of the Charter of Fundamental Rights of the European Union"), som blev udført på Europa-Kommissionens anmodning i marts 2019.

15. Rådet tilskynder medlemsstaterne til at sikre, at deres nationale retsplejeregler om juridisk kontrol og konsekvensanalyser af national lovgivning, der er omfattet af EU-retten, er i overensstemmelse med chartret. Det ser med tilfredshed på relevante værktøjer fra Kommissionen og Agenturet for Grundlæggende Rettigheder med henblik på at bistå medlemsstaterne i denne henseende og opfordrer medlemsstaterne til at gøre fuld brug af disse værktøjer.

Kommissionen

16. Rådet ser med tilfredshed på det vigtige arbejde, Kommissionen har udført som led i Kommissionens strategi for den effektive gennemførelse af chartret om grundlæggende rettigheder⁹. Rådet opfordrer Kommissionen til at fortsætte sine bestræbelser på at sikre overensstemmelse med chartret i alle sine lovgivningsmæssige og politiske initiativer og undersøge, om strategien skal revideres.

17. For at sikre overholdelse af de grundlæggende rettigheder på alle politikområder opfordrer Rådet Kommissionen til fortsat at gennemføre og yderligere forbedre de systematiske konsekvensanalyser vedrørende grundlæggende rettigheder for alle relevante lovgivningsforslag.

⁹ Meddelelse fra Europa-Kommissionen – Strategi for Den Europæiske Unions effektive gennemførelse af chartret om grundlæggende rettigheder, 19. oktober 2010 (KOM(2010)0573).

18. Rådet understreger relevansen af den europæiske e-justiceportal, der forvaltes af Kommissionen og medlemsstaterne i fællesskab, for fremme af oplysning om samt gennemførelse og anvendelse af chartret. Det opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at videreudvikle e-justiceportalen, bl.a. ved at oprette en særlig side på e-justiceportalen, hvor medlemsstaterne kan offentliggøre og ajourføre god praksis vedrørende oplysning om og anvendelse af chartret.

Agenturet for Grundlæggende Rettigheder

19. Rådet ser med tilfredshed på den afgørende rolle, som Agenturet for Grundlæggende Rettigheder spiller, som det fremgår af forordningen om dets oprettelse¹⁰, med hensyn til at stille ekspertise inden for de grundlæggende rettigheder til rådighed, navnlig gennem indsamling og analyse af data om situationen for de grundlæggende rettigheder i medlemsstaterne. Rådet ser med tilfredshed på agenturets charterspecifikke arbejde, navnlig oplysningstiltag, e-værktøjer og uddannelse vedrørende chartret. Rådet opfordrer Agenturet for Grundlæggende Rettigheder til fortsat at udvikle værktøjer og uddannelsesaktiviteter, herunder for aktører inden for retsvæsenet, og støtte medlemsstaterne og EU's institutioner, organer og agenturer i gennemførelsen af chartret og fremme af en kultur for overholdelse af de grundlæggende rettigheder i hele Unionen.

¹⁰ Rådets forordning (EF) nr. 168/2007 af 15. februar 2007.

20. Rådet bekræfter på ny, at det er rede til at gøre bedst mulig brug af Agenturet for Grundlæggende Rettigheders ekspertise og data, når det udarbejder initiativer, der kan have konsekvenser for de grundlæggende rettigheder. Rådet minder om muligheden for at anmode agenturet om rådgivende udtalelser vedrørende specifikke tematiske emner inden for dets aktivitetsområder eller vedrørende holdninger, som Rådet har indtaget under lovgivningsprocedurer. Rådet opfordrer EU-institutionerne og medlemsstaterne til at overveje oftere at anvende de data, som agenturet indsamler, når de udarbejder lovgivningsmæssige og politiske initiativer vedrørende grundlæggende rettigheder.

21. Rådet minder om de tidligere henstillinger fra eksterne evalueringseksperter og agenturets bestyrelse om behovet for yderligere at øge den juridiske klarhed, effektivitet og virkning af agenturets arbejde. I den forbindelse gentager Rådet, at det nøje vil overveje ethvert forslag om ændring af forordningen om oprettelse af agenturet¹¹, som Kommissionen måtte beslutte at forelægge, herunder for at bringe den i overensstemmelse med den fælles tilgang til EU-agenturer, for at sikre en bedre forvaltning og effektivitet.

¹¹ Rådets forordning (EF) nr. 168/2007 af 15. februar 2007.

Nationale menneskerettighedsinstitutioner, ligestillingsorganer og andre nationale mekanismer

22. Rådet understreger nødvendigheden af, at der bevares et gunstigt miljø for uafhængige nationale menneskerettighedsinstitutioner, ligestillingsorganer og andre menneskerettighedsmekanismer. De spiller en afgørende rolle med hensyn til at beskytte og fremme de grundlæggende rettigheder og sikre overholdelse af chartret. Rådet opfordrer medlemsstaterne samt Kommissionen, Agenturet for Grundlæggende Rettigheder og andre EU-institutioner, -organer og -agenturer til yderligere at styrke deres samarbejde med disse mekanismer og støtte dem inden for deres respektive mandater, herunder gennemførelse og fremme af chartret.

Civilsamfundet

23. Rådet anerkender den afgørende rolle, civilsamfundsorganisationer på lokalt, regionalt og nationalt plan samt på EU-plan spiller med hensyn til at fremme de grundlæggende rettigheder, herunder igennem øget kendskab til de grundlæggende rettigheder blandt rettighedshaverne og støtte til deres bestræbelser på at udøve og forsvare deres rettigheder inden for rammerne af international ret, EU-retten og national ret. Rådet minder om betydningen af at fjerne og afstå fra nogen unødvendige, ulovlige eller vilkårlige begrænsninger af civilsamfundets rum og anerkender, at gennemsigtig, tilstrækkelig og let tilgængelig finansiering er af afgørende betydning for civilsamfundsorganisationerne. Rådet ser frem til videreførelsen af lovgivningsarbejdet vedrørende den nye Fond for Retfærdighed, Rettigheder og Værdier.